

Sygnatura akt VIII C 120/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 października 2021 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi - Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Tomasz Kalsztejn

Protokolant: st. sekr. sąd. Dorota Piasek

po rozpoznaniu w dniu 28 września 2021 w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa Miasta Ł. – Urzędu Miasta Ł.

przeciwko B. S.

o zapłatę

1. umarza postępowanie w zakresie kwoty 8.902,10 zł (osiem tysięcy dziewięćset dwa złote dziesięć groszy);
2. oddala powództwo w pozostałym zakresie.

Sygn. akt VIII C 120/21

UZASADNIENIE

W dniu 10 września 2020 roku powód Miasto Ł. – Urząd Miasta Ł., reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, wytoczył przeciwko pozwanej B. S. powództwo o zapłatę kwoty 21.898,37 zł wraz z ustawowymi odsetkami (a począwszy od dnia 1 stycznia 2016 roku z ustawowymi odsetkami za opóźnienie) od kwot: 7.512 zł od dnia 3 czerwca 2014 roku do dnia zapłaty, 413,16 zł od dnia 3 czerwca 2014 roku do dnia zapłaty, 7.512 zł od dnia 4 czerwca 2013 roku do dnia zapłaty, 413,16 zł od dnia 4 czerwca 2013 roku do dnia zapłaty, 2.615,68 zł od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty, 926,80 zł od dnia 5 czerwca 2012 roku do dnia zapłaty, 2.497,07 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, 8,50 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Ponadto wniósł o zasądzenie od pozwanej zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu pełnomocnik podniósł, że na podstawie umowy zamiany w formie aktu notarialnego z dnia 8 lipca 2010 roku pozwana nabyła od powoda własność lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w Ł. przy ul. (...). Z tytułu powyższej umowy pozwana zobowiązała się zapłacić kwotę 37.560 zł, której płatność została rozłożona na 5 równych rat po 7.512 zł każda. Pierwszą ratę pozwana uiściła przed zawarciem umowy, natomiast kolejne podlegały spłacie odpowiednio: do dnia 2 czerwca 2011 roku, do dnia 3 czerwca 2012 roku, do dnia 3 czerwca 2013 roku, do dnia 2 czerwca 2014 roku wraz z oprocentowaniem przy zastosowaniu stopy procentowej równej stopie redyskonta weksli stosowanej przez NBP. Pozwana nie uregulowała raty rocznej za 2013 i 2014 rok wraz z odsetkami kredytowymi po 413,16 zł za każdy z okresów, natomiast z tytułu raty za 2012 rok powstała niedopłata w wysokości 2.459,52 zł. Pozwana nie uregulowała również odsetek kredytowych za 2012 rok w kwocie 926,80 zł oraz kwoty 2.497,07 zł tytułem odsetek ustawowych naliczonych od części spłaconej raty za 2012 rok.

(pozew k. 3-6)

W piśmie procesowym z dnia 23 marca 2021 roku pełnomocnik powoda wyjaśnił, w jaki sposób wyliczono dochodzoną pozewem należność odsetkową, podając, że stopa procentowa na przestrzeni kolejnych lat wynosiła 13%, 8%, 7%.

(pismo procesowe k. 45-48)

W dniu 9 kwietnia 2021 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi wydał w przedmiotowej sprawie nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, którym zasądził od pozwanej na rzecz powoda dochodzoną wierzytelność wraz z kosztami procesu.

Powyższy nakaz pozwana zaskarżyła sprzeciwem w całości. W uzasadnieniu wyjaśniła, że z tytułu zawartej umowy uiszczyła na rzecz powoda kwotę 35.272 zł, przy czym części z dokonanych wpłat powód nie uwzględnił w swoim rozliczeniu. W konsekwencji pozwana rozliczenie do zakwestionowała, jako nieprawidłowe, dodając, że wpłacona łącznie suma skutkuje powstaniem nadpłaty.

W piśmie procesowym z dnia 28 maja 2021 roku pozwana uzupełniająco podniosła, że powód w nieprawidłowy sposób naliczył odsetki od nieuiszczonych w terminie należności, dodając, że zgodnie z umową winny być to odsetki przy zastosowaniu stopy procentowej równej stopie redyskonta weksli stosowanej przez NBP. Ponadto, w piśmie procesowym z dnia 22 czerwca 2021 roku pozwana podniosła zarzut przedawnienia w zakresie należności odsetkowych.

(nakaz zapłaty k. 50, sprzeciw k. 56-59, pismo procesowe k. 176-178, k. 190)

W odpowiedzi na sprzeciw powód wniosł o zasądzenie od pozwanej kwoty 7.512 zł tytułem raty za 2014 rok z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 8 lipca 2014 roku do dnia zapłaty, kwoty 328,24 zł tytułem raty za 2013 rok z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 8 lipca 2013 roku do dnia zapłaty, kwoty 413,16 zł tytułem odsetek kredytowych za 2014 rok z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 8 lipca 2014 roku do dnia zapłaty, kwoty 4.734,37 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od daty wniesienia odpowiedzi na sprzeciw do dnia zapłaty oraz kwoty 8,50 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Odnośnie kwoty 4.734,37 zł powód wyjaśnił, iż stanowi ona skapitalizowane odsetki ustawowe oraz ustawowe za opóźnienie naliczone na dzień 10 czerwca 2021 roku.

(odpowiedź na sprzeciw k. 194-197)

Na rozprawie w dniu 28 września 2021 roku pełnomocnik powoda nie stawiał się. B. S. podtrzymała wniesiony sprzeciw w całości oraz wniosła o oddalenie powództwa. Oświadczyła, że odsetki uległy przedawnieniu, że wpłaciła na rzecz powoda kwotę wyższą od wskazanej w akcie notarialnym, że kwoty podane przez powoda w odpowiedzi na sprzeciw są nieprawidłowe.

(protokół rozprawy k. 208)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 8 lipca 2010 roku pozwana B. S. zawarła z powodem umowę zamiany, na mocy której dokonała zamiany wyodrębnionego lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w Ł. przy ul. (...), uregulowanego w księdze wieczystej KW (...), o pow. 30,73 m² wraz z udziałem wynoszącym (...) części w nieruchomości wspólnej oraz takim samym udziałem w prawie użytkowania wieczystego działki nr (...), uregulowanej w księdze wieczystej KW (...), na samodzielny lokal mieszkalny nr (...) położony w Ł. przy ul. (...), stanowiący własność Miasta Ł., bez założonej księgi wieczystej, o pow. 39,67 m², wraz z udziałem wynoszącym (...) części w nieruchomości wspólnej oraz takim samym udziałem w prawie użytkowania wieczystego działki gruntu 201/7, uregulowanej w księdze wieczystej KW (...). Zamiana nastąpiła za dopłatą po stronie pozwanej kwoty 37.560 zł, stanowiącej różnicę wartości zamienianych lokali, płatnej w 5 ratach po 7.512 zł każda. Pierwszą ratę B. S. uiszczyła przed zawarciem umowy, natomiast pozostałe raty podlegały zapłacie w terminach odpowiednio: do dnia 2 czerwca 2011 roku, do dnia 4 czerwca 2012 roku, do dnia 3 czerwca 2013 roku i do dnia 2 czerwca 2014 roku, wszystkie raty wraz z oprocentowaniem przy zastosowaniu stopy procentowej równej stopie redyskonta weksli stosowanej przez NBP. Wobec powyższego B. S. oświadczyła, że zobowiązuje się zapłacić powodowi pozostałą część spłaty w łącznej kwocie 30.048 zł, w kwotach, terminach i z oprocentowaniem jw., i co do

powyższego obowiązku poddała się egzekucji na podstawie art. 777 § 1 pkt 5 k.p.c. do kwoty 40.000 zł. W związku z umową pozwana ustanowiła na rzecz powoda hipotekę zwykłą w kwocie 30.048 zł wraz z oprocentowaniem przy zastosowaniu stopy procentowej równej stopie redyskonta weksli stosowanej przez NBP i obciążyła tym ograniczonym prawem rzeczowym samodzielny lokal mieszkalny nr (...) przy ul. (...) w Ł..

Zawarcie umowy zostało poprzedzone rokowaniami w sprawie zamiany prawa własności, które odbyły się w dniu 2 czerwca 2010 roku. W protokole z rokowań wskazano m.in. że zamiana lokali ma charakter odpłatny i z jej tytułu pozwana zobowiązuje się zapłacić kwotę 37.560 zł w 5 rocznych ratach, a także, że zadłużenie podlega oprocentowaniu przy zastosowaniu stopy procentowej równej stopie redyskonta weksli stosowanej przez NBP.

(umowa zamiany k. 8-20, potwierdzenie wpłaty k. 80, protokół rokowań wraz z aneksem k. 191-192, okoliczności bezsporne)

Poza uiszczoną pierwszą ratą w kwocie 7.512 zł, B. S. dokonała na rzecz powoda wpłat w łącznej wysokości 31.771,28 zł, czyniąc to w okresie od dnia 31 marca 2011 roku do dnia 19 maja 2021 roku. I tak pozwana:

- w 2011 roku wpłaciła 6.000 zł, czyniąc to w dniu 31 maja 2011 roku, a więc przed upływem terminu płatności 2-iej raty;
- w 2012 roku wpłaciła łącznie 2.000 zł;
- w 2014 roku wpłaciła 300 zł;
- w 2015 roku wpłaciła łącznie 1.250 zł;
- w 2017 roku wpłaciła łącznie 850 zł;
- w 2018 roku wpłaciła łącznie 2.530 zł;
- w 2019 roku wpłaciła łącznie 1.470 zł;
- w 2020 roku wpłaciła łącznie 1.100 zł;
- w 2021 roku wpłaciła łącznie 16.271,28 zł.

(dowody wpłat k. 79-130, k. 174)

W piśmie z dnia 13 lutego 2020 roku powód wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 32.890,41 zł, w tym 20.042,80 zł kapitału, 12.839,11 zł odsetek i 8,50 zł kosztu monitu, z tytułu wykupu lokalu mieszkalnego.

W 2020 roku powód w odpowiedzi na wystosowany przez pozwaną wniosek kilkakrotnie informował pozwaną, że nie znajduje podstaw do anulowania naliczonych odsetek.

(monit k. 21, potwierdzenie odbioru k. 22, pismo k. 135-135v., k. 136-136v., k. 137-137v., k. 138, k. 139-139v.)

W rozliczeniu zadłużenia z dnia 6 sierpnia 2020 roku powód wskazał, że saldo z tytułu niespłaconego kapitału wynosi 19.392,80 zł, z tytułu naliczonych odsetek wynosi 13.467,19 zł, z tytułu zapłaconych odsetek wynosi minus 100 zł, co dało kwotę zadłużenia na poziomie 32.759,99 zł.

W rozliczeniu zadłużenia z dnia 10 czerwca 2021 roku powód wskazał natomiast, że saldo z tytułu niespłaconego kapitału wynosi 8.253,40 zł, z tytułu naliczonych odsetek wynosi 15.347,30 zł, z tytułu zapłaconych odsetek wynosi minus 6.596,28 zł, co dało kwotę zadłużenia na poziomie 17.004,42 zł.

(rozliczenie zadłużenia k. 23, k. 198-201)

W dacie zawarcia przedmiotowej umowy stopa redyskontowa weksli NBP wynosiła 3,75%. Następnie wynosiła: od dnia 20 stycznia 2011 roku – 4,00%, od dnia 6 kwietnia 2011 roku – 4,25%, od dnia 12 maja 2011 roku – 4,50%, od dnia 9 czerwca 2011 roku – 4,75%, od dnia 10 maja 2012 roku – 5%, od dnia 8 listopada 2012 roku – 4,75%, od dnia 6 grudnia 2012 roku – 4,5%, od dnia 10 stycznia 2013 roku – 4,25%, od dnia 7 lutego 2013 roku – 4,00%, od dnia 7 marca 2013 roku – 3,50%, od dnia 9 maja 2013 roku – 3,25%, od dnia 6 czerwca 2013 roku – 3,00%, od dnia 4 lipca 2013 roku – 2,75%, od dnia 9 października 2014 roku – 2,25%, od dnia 5 marca 2015 roku – 1,75%, od dnia 18 marca 2020 roku – 1,05%, od dnia 9 kwietnia 2020 roku – 1,55%, od dnia 29 maja 2020 roku – 0,11%.

(...)

Do dnia wyrokowania B. S. nie uregulowała zadłużenia dochodzonego przedmiotowym powództwem.

(okoliczność bezsporna)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jest niezasadne.

Rozważania w sprawie rozpocząć należy od przypomnienia, że w myśl treści przepisu art. 6 k.c., ciężar udowodnienia twierdzenia faktycznego spoczywa na tej stronie, która z tego twierdzenia wywodzi skutki prawne. Reguła ta znajduje również swój procesowy odpowiednik w treści art. 232 k.p.c., w świetle którego to strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Oznacza to, że obecnie Sąd nie jest odpowiedzialny za wynik postępowania dowodowego, a ryzyko nieudowodnienia podstawy faktycznej żądania ponosi powód. Podkreślenia w tym miejscu wymaga, że powód, jako strona inicjująca proces, jest obowiązany do udowodnienia wszystkich twierdzeń pozwu, w oparciu o które sformułował swe roszczenie. Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, zadaniem sądu nie jest zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (por. wyrok SN z dnia 17 grudnia 1996 roku, I CKU 45/96, OSNC 1997/ 6-7/76). Podkreślić jednak należy, że dowodzenie własnych twierdzeń nie jest obowiązkiem strony ani materialnoprawnym, ani procesowym, a tylko spoczywającym na niej ciężarem procesowym i w konsekwencji sąd nie może nakazać, czy zobowiązać do przeprowadzenia dowodu i tylko od woli strony zależy, jakie dowody sąd będzie prowadził. Jeżeli strona uważa, że do udowodnienia jej twierdzeń wystarczy określony dowód i dlatego nie przytacza innych dowodów, to jej błąd nie jest usprawiedliwiony, sama ponosi winę niezgłoszenia dalszych dowodów i nie może zarzucać nieuzasadnionego uniemożliwienia wykazania jej praw. W realiach niniejszej sprawy to zatem powód powinien wykazać, że pozwaną obciąża niespłacone zadłużenie z tytułu zamiany mieszkania. W ocenie Sądu powinnościami tej powód nie zdołał sprostać. Po pierwsze zwrócić należy uwagę, że z tytułu przedmiotowej umowy pozwana uiszcza łącznie kwotę 39.283,28 zł, a więc przewyższającą o 1.723,28 zł wartość wymaganej spłaty (37.560 zł). Pierwsza rata została przy tym opłacona w terminie, tak samo jak duża część raty drugiej (kwota 6.000 zł wpłacona w dniu 31 maja 2011 roku). Zadłużenie pozwanej obejmowało zatem 1.512 zł z tytułu raty nr 2 oraz po 7.512 zł z tytułu rat nr 3-5. Rata nr 2 musiała zostać w całości zaspokojona i to z należnościami ubocznymi w 2012 roku, w którym pozwana dwukrotnie (29 maja i 15 czerwca) wpłaciła kwotę 1.000 zł. Następnie w 2013 roku B. S. nie dokonała żadnej wpłaty, a w 2014 roku wpłaciła wyłącznie 300 zł. Po upływie terminu płatności piątej raty zadłużenie pozwanej obejmowało zatem w całości ratę za 2013 i 2014 rok oraz w dużej części ratę za 2012 rok. Oczywiście jest także, że z tytułu przeterminowanych rat powód był uprawniony naliczać odsetki, co też uczynił. Rzecz jednak w tym, że powód naliczał odsetki ustawowe, a od dnia 1 stycznia 2016 roku ustawowe za opóźnienie, w sytuacji, gdy umowa stron przewidywała oprocentowanie w wysokości równej stopie redyskontowa weksli NBP, a więc dużo niższej. Nie powielając ustaleń faktycznych przypomnienia wymaga, że w treści umowy zamiany znalazło się oświadczenie pozwanej, że zobowiązuje się zapłacić powodowi pozostałą część spłaty w łącznej kwocie 30.048 zł, w ustalonych kwotach i terminach oraz z oprocentowaniem jw.,

i co do powyższego obowiązku poddała się egzekucji na podstawie art. 777 § 1 pkt 5 k.p.c. do kwoty 40.000 zł. W związku z umową pozwana ustanowiła ponadto na rzecz powoda hipotekę zwykłą w kwocie 30.048 zł wraz z oprocentowaniem przy zastosowaniu stopy procentowej równej stopie redyskonta weksli stosowanej przez NBP. Wreszcie w protokole z rokowań wprost wpisano, że zadłużenie pozwanej podlega oprocentowaniu przy zastosowaniu w/w stopy procentowej. Pomimo tego powód względem tego zadłużenia stosuje inną stopę procentową, co całkowicie dezawuuje wartość dowodową przedłożonych rozliczeń zadłużenia (k. 23, k. 198-201), a przez to twierdzeń powoda na okoliczność wartości obecnego zadłużenia pozwanej. Dla zobrazowania powyższego, gdyby liczyć wartość odsetek od należnych powodowi kwot, począwszy od raty nr 2 w wysokości 1.512 zł (wobec jej terminowego pokrycia do kwoty 6.000 zł), a następnie od rat nr 3-5 po 7.512 zł każda, bez uwzględnienia wpłat pozwanej oraz zarzutu przedawnienia, to ich wartość wyniosłaby na datę wytoczenia powództwa 3.530,10 zł. Uwzględniając zaś ów zarzut i licząc wartość odsetek wyłącznie za nieprzedawniony okres, tj. od 10 września 2017 roku do 10 września 2020 roku, odsetki te wyniosłyby: dla raty nr 2 – 69,11 zł, a dla pozostałych rat – po 343,31 zł dla każdej z nich, a więc łącznie 1.099,04 zł, co stanowi kwotę niższą od nadpłaty pozwanej, która wynosi 1.723,28 zł. Wyliczenie to nie uwzględnia przy tym wpłat pozwanej (!!!), które przecież każdorazowo pomniejszały wartość zadłużenia kapitałowego, a tym samym należności odsetkowej. Już sama ta konkluzja czyni powództwo niezasadnym. Nawet gdyby za podstawę wyliczenia przyjąć odsetki ustawowe za opóźnienie (do czego jednak brak jest jakichkolwiek przesłanek), to ich wartość za nieprzedawniony okres i to bez wpłat pozwanej, wyrażałaby się sumą 4.919,58 zł, a więc dużo mniejszą od dochodzonej w sprawie kwoty. Jedyne na marginesie zauważenia wymaga, że przedłożone wraz z pozwem oraz z odpowiedzią na sprzeciw rozliczenia zadłużenia są całkowicie nieczytelne i nie pozwalają na proste prześledzenie, w jaki dokładnie sposób kształtowało się zadłużenie pozwanej na przestrzeni kolejnych miesięcy w zakresie kapitału i odsetek z uwzględnieniem poszczególnych wpłat. Okoliczność ta ma jednak niewielkie znaczenie w kontekście faktu, że całość wyliczenia odsetkowego jest nieprawidłowa i sprzeczna z umową stron, a nadto nie uwzględnia faktu częściowego przedawnienia roszczenia w zakresie należności odsetkowych za okres powyżej 3 lat przed datą wniesienia pozwu.

W konsekwencji Sąd uznał, że powód nie udowodnił swojego roszczenia po pierwsze nie wykazując, że na dzień wyrokowania w ogóle jeszcze istniało, po drugie, w przypadku gdyby tak było, że wyraża się ono kwotą podaną w odpowiedzi na sprzeciw. W niniejszej sprawie nie ulega zaś wątpliwości, że powołanie dowodów na wykazanie zasadności roszczenia, zarówno w aspekcie „czy się należy”, jak i aspekcie „ile się należy”, obciążało powoda już w pozwie, a najpóźniej w odpowiedzi na sprzeciw. Powód powinien był w pozwie nie tylko jasno wykazać czego się domaga, ale też powołać dowody na wykazanie zasadności swojego żądania. Poza sporem bowiem pozostaje, że zawsze zachodzi obiektywna potrzeba powołania w pozwie dowodów na wykazanie zasadności swoich roszczeń w zakresie żądanej ochrony prawnej. W przedmiotowej sprawie powód nie udowodnił zasadności i wysokości swojego roszczenia, w tym sensie, że nie powołał wszystkich niezbędnych dowodów do wykazania swoich roszczeń w żadnym ze złożonych pism procesowych. Konstatacji tej nie zmienia okoliczność, iż Kodeks postępowania cywilnego daje stronom możliwość przedstawienia nowych dowodów w postępowaniu odwoławczym (art. 381 k.p.c.). Możliwość ta jest bowiem obostrzona określonymi warunkami - potrzeba powołania się na dany dowód musi się ujawnić już po zakończeniu postępowania przed Sądem pierwszej instancji - przy czym strona nie może skutecznie żądać ponowienia lub uzupełnienia dowodu w postępowaniu apelacyjnym li tylko dlatego, że spodziewała się korzystnej dla siebie oceny określonego dowodu przez Sąd pierwszej instancji (por. wyrok SN z dnia 10 lipca 2003 roku, I CKN 503/01, LEX nr 121700; wyrok SN z dnia 24 marca 1999 roku, I PKN 640/98, OSNP 2000/10/389).

Mając powyższe na uwadze Sąd oddalił powództwo w całości.